

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

KOMUNIKAT PRASOWY nr 37/11

Luksemburg, 14 kwietnia 2011 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-70/10

Scarlet Extended /

Société belge des auteurs compositeurs et éditeur (Sabam)

Zdaniem rzecznika generalnego Pedra Cruza Villalóna środek, który nakazuje dostawcy dostępu do Internetu wdrożenie systemu filtrowania i blokowania połączeń elektronicznych w celu ochrony praw własności intelektualnej, narusza co do zasady prawa podstawowe

Aby być dopuszczalnym, tego typu środek powinien przestrzegać warunków, na jakich ogranicza się wykonywanie praw zawartych w Karcie praw podstawowych. Środek ten powinien zatem między innymi posiadać podstawę prawną spełniającą wymogi odnoszące się do „jakości ustawy” będącej przedmiotem sporu.

Właściwe sądy belgijskie mogą, na podstawie ustawodawstwa krajowego, wydać nakaz zaprzestania wszelkich naruszeń prawa własności intelektualnej. Ustawodawstwo to przewiduje w szczególności, że jeśli osoba trzecia korzysta z usług pośrednika, aby popełnić tego typu naruszenie, sądy są uprawnione do wydania nakazu zaprzestania naruszeń przeciwko takiemu pośrednikowi.

Société belge des auteurs compositeurs et éditeurs (Sabam) wniosła o zastosowanie środka tymczasowego wobec Scarlet Extended S.A., będącej dostawcą dostępu do Internetu (ISP). Sabam domagała się przede wszystkim stwierdzenia naruszeń praw autorskich do utworów muzycznych należących do jej repertuaru, które to naruszenia wynikały z odbywającej się bez uzyskania zgody, za pośrednictwem usług świadczonych przez Scarlet, wymiany muzycznych plików elektronicznych – w szczególności za pomocą programów peer to peer. Sabam domagała się również, aby sąd nakazał Scarlet - pod groźbą okresowej kary pieniężnej - zaprzestania tych naruszeń poprzez uniemożliwienie lub zablokowanie wszelkiej formy przesyłania lub odbierania przez jej klientów, za pomocą programu *peer to peer*, plików zawierających utwory muzyczne bez zgody osób uprawnionych.

W wyroku z dnia 26 listopada 2004 r. sąd stwierdził, że miały miejsce tego typu naruszenia praw autorskich. Po zapoznaniu się z ekspertyzą techniczną, w drugim wyroku wydanym w dniu 29 czerwca 2007 r. sąd nakazał Scarlet zaprzestanie naruszeń praw autorskich poprzez uniemożliwienie przesyłania lub odbierania w jakiegokolwiek formie przez jej klientów, w szczególności za pomocą programów peer to peer, plików elektronicznych zawierających utwory muzyczne z repertuaru Sabam i uczynienie tego w okresie sześciu miesięcy¹, pod groźbą okresowej dziennej kary pieniężnej w wysokości 2 500 EUR w razie niewykonania tego wyroku.

Scarlet wniosła odwołanie od tego wyroku do Cour d'appel de Bruxelles (Sądu Apelacyjnego, Bruksela), który ma orzec czy utrzymać w mocy zastosowany wobec Scarlet środek. W tym kontekście Cour d'appel de Bruxelles zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem, czy prawo Unii, a w szczególności prawa podstawowe zagwarantowane w Karcie praw podstawowych, pozwalają sądowi krajowemu na zastosowanie środka nakazującego dostawcy dostępu do Internetu wdrożenie systemu filtrowania i blokowania połączeń elektronicznych.

W dzisiejszej opinii rzecznik generalny P. Cruz Villalón stwierdził, iż system, jaki należy wdrożyć powinien zagwarantować, po pierwsze, filtrowanie wszystkich transferowanych przez sieć Scarlet przekazujących dane połączeń, w celu wykrycia tych, które oznaczają naruszenie praw autorskich.

¹ Niemniej jednak, zastosowanie okresowej kary pieniężnej zostało zawieszono do dnia 31 października 2008 r.

W rezultacie tego filtrowania system ten powinien zagwarantować, po drugie, blokowanie połączeń, które oznaczają faktycznie naruszenie praw autorskich, bądź na etapie próby ściągnięcia tych danych bądź na etapie ich wysłania.

P. Cruz Villalón uważa, że środek w formie nakazu przybiera w ten sposób postać **obowiązku o charakterze ogólnym, który można po jakimś czasie rozszerzyć w sposób stały na wszystkich dostawców dostępu do Internetu**. Rzecznik generalny podkreślił w szczególności, że środek ten będzie miał długotrwały wpływ na nieokreśloną liczbę osób prawnych i fizycznych, bez względu na ich stosunki umowne ze Scarlet, czy też państwo ich siedziby lub miejsca zamieszkania. System ten powinien zatem umożliwiać blokowanie każdego przesyłu przez internautę, będącego abonentem Scarlet, innemu internaucie – który jest bądź nie jest abonentem Scarlet i który posiada bądź nie posiada siedzibę lub miejsce zamieszkania w Belgii – każdego pliku uważanego za stanowiący naruszenie prawa autorskiego, którym zarządza, z którego pobiera korzyści i którego ochronę zapewnia Sabam. Podobnie, system ten powinien również umożliwiać blokowanie odbierania przez każdego internautę będącego abonentem Scarlet każdego pliku naruszającego prawa autorskie, który pochodzi od każdego innego internauty. Ponadto środek ten byłby stosowany *in abstracto* i w sposób prewencyjny, to znaczy w sytuacji, kiedy nie miało miejsca wcześniejsze stwierdzenie faktycznego naruszenia czy też bezpośrednie zagrożenie naruszenia prawa własności intelektualnej.

Rzecznik generalny uściślił ponadto, że przedmiotowy środek okazuje się **nowym obowiązkiem**. Środek ten nakładałby zatem na Scarlet obowiązek rezultatu, jeśli chodzi o ochronę praw autorskich, których broni Sabam poprzez ustanowiony system, i to pod groźbą okresowej kary pieniężnej. W dodatku obciążałby on ją kosztami wdrożenia systemu filtrowania i blokowania. W ten sposób, poprzez wdrożenie tego systemu, prawna i ekonomiczna odpowiedzialność za walkę z nielegalnym ściąganiem utworów pirackich w Internecie została w szerokiej mierze delegowana na dostawców dostępu do Internetu.

Mając na względzie te cechy charakterystyczne, P. Cruz Villalón uważa, że **wdrożenie tego systemu filtrowania i blokowania stanowi ograniczenie prawa do poszanowania tajemnicy połączeń telekomunikacyjnych i prawa do ochrony danych osobowych chronionych Kartą praw podstawowych**. Tym samym, stworzenie takiego systemu ograniczyłoby swobodę informacji, która jest również chroniona Kartą praw podstawowych.

Niemniej jednak, rzecznik generalny **przypomni**, że **Karta praw podstawowych dopuszcza możliwość ograniczenia wykonywania gwarantowanych przez nią praw i wolności, pod warunkiem, między innymi, że tego typu ograniczenie jest „przewidziane ustawą”** Opierając się na rozwiniętym w tym zakresie przez Europejski Trybunał Praw Człowieka orzecznictwie, P. Cruz Villalón uważa, że ograniczenie wykonywania gwarantowanych Kartą praw podstawowych praw i wolności powinno posiadać podstawę prawną, która spełnia wymogi w odniesieniu do „jakości ustawy” będącej przedmiotem sporu. Jego zdaniem takie jak przedmiotowe ograniczenie praw i wolności internautów byłoby dopuszczalne jedynie wówczas, gdyby posiadało krajową podstawę prawną, która jest dostępna, jasna i przewidywalna.

Zdaniem rzecznika generalnego, nie można uznać, iż **obowiązek dostawców dostępu do Internetu wdrożenia, wyłącznie na ich własny koszt, przedmiotowego systemu filtrowania i blokowania został przewidziany w sposób wyraźny, uprzedni, jasny i precyzyjny w będącym przedmiotem sporu belgijskim przepisie ustawowym**. Nałożony zatem na dostawców dostępu do Internetu obowiązek jest, z jednej strony, bardzo szczególny i, z drugiej strony, „nowy”, wręcz niespodziewany. W dodatku rzecznik generalny podkreślił, że zarówno system filtrowania, który jest przeznaczony do stosowania w sposób systematyczny i uniwersalny, stały i ciągły, jak też mechanizm blokowania, który można uruchomić bez umożliwienia osobom, na które on oddziałuje jego zakwestionowania bądź sprzeciwienia się, nie posiadają wystarczających gwarancji.

W konsekwencji **rzecznik generalny zaproponował Trybunałowi Sprawiedliwości, aby ten orzekł, iż prawo Unii stoi na przeszkodzie zastosowaniu przez sąd krajowy, na podstawie belgijskiego przepisu prawnego, środka nakazującego dostawcy dostępu do Internetu wdrożenie w stosunku do wszystkich swoich klientów, *in abstracto* i w celach**

prewencyjnych, na jego wyłączny koszt i bez ograniczeń w czasie, systemu filtrowania wszystkich połączeń elektronicznych, przekazywanych za pośrednictwem jego usług (w szczególności przy zastosowaniu programów *peer to peer*) w celu zidentyfikowania w jego sieci przypadków przekazywania plików elektronicznych zawierających utwory muzyczne, kinematograficzne lub audiowizualne, co do których osoba trzecia rości sobie prawa, a następnie zablokowania transferu tych plików, bądź to na etapie próby ich ściągnięcia, bądź na etapie ich wysłania.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793